

Sygn. akt II DSI 60/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Tomczyński (przewodniczący)
SSN Konrad Wytrykowski (sprawozdawca)
ławnik Renata Majblat

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym dla [...] okręgu regionalnego Katarzyny Brzezińskiej,
w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. w stanie spoczynku **B. K.**
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 28 maja 2019 r.,
odwołania wniesionego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym dla [...] okręgu regionalnego
na orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym
z dnia 17 maja 2018 r., sygn. akt PG I SD [...],

I. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Dnia 26 listopada 2012 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratura Generalnego dla [...] Okręgu Regionalnego skierował do Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym wniosek o wszczęcie

postępowania dyscyplinarnego przeciwko prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w P.
- B. K..

We wniosku Rzecznik Dyscyplinarny zarzucił obwinionemu, że w czasie od 6 lipca 2012 roku do 18 września 2012 roku, pełniąc obowiązki służbowe wynikające ze sprawowania wewnętrznego nadzoru służbowego oraz kierowania jednostką organizacyjną prokuratury, w związku z prowadzonym postępowaniem Prokuratury Rejonowej w P. PR Ds. [...], w sprawie śmierci trzyletniego K. E., bowiem mimo istnienia okoliczności wskazujących na istnienie przemocy w rodzinie A. i W. C., śledztwo do nadzorowania przydzielił asesorowi M. G. a nie prokuratorowi o odpowiednim doświadczeniu zawodowym a nadto po otrzymaniu 6 lipca 2012 roku wniosku Komendy Powiatowej w P. o powiadomienie Sądu Rodzinnego i Nieletnich o ustaleniach wskazujących na występowanie przemocy w wymienionej rodzinie i konieczność podjęcia działań zmierzających do przeniesienia rodzeństwa E. do rodziny zastępczej oraz o przesłuchanie małoletnich oraz K. C., nie zlecił referentowi sprawy podjęcia działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom oraz przeprowadzenia istotnych dla sprawy dowodów, a nadto znając treść opinii biegłego Zakładu Medycyny Sądowej w G., wskazującej na to, że obrażenia ciała jakich doznał małoletni K. E., skutkujące jego zgonem mogły powstać zarówno podczas upadku ze schodów, jak i urazu zadanego pięścią lub nogą nie uwzględnił wyływających z niej wniosków i nie polecił przekazania zebranych w śledztwie materiałów biegłemu celem wydania uzupełniającej opinii, nie nadał prawidłowego kierunku postępowaniu, nie określił prawidłowo jego zakresu podmiotowego i przedmiotowego, w wyniku czego nie uwzględniono prawnie chronionych interesów wszystkich małoletnich pokrzywdzonych, pozostających w rodzinie A. i W. C., czym oczywiście i rażąco naruszył przepisy prawa określone w art. 8a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.), § 74 ust. 1 i 2 oraz § 75 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 roku regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2010 r. Nr 49, poz. 296 ze zm.) oraz art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze w zw. z pkt 5, 10, 11, 13, 18 i 25 wytycznych Prokuratora Generalnego z dnia 21.12.2011 roku, dotyczących zasad

postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o czyn z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r., Nr 270 poz. 1599 ze zm.).

Postępowanie dyscyplinarne przeciwko obwinionemu B. K. wszczęto postanowieniem z dnia 29 listopada 2012 roku, wydanym przez Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

Orzeczeniem z dnia 26 lutego 2013 r., w sprawie o sygn. akt PG VII SD [...], Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym uniewinnił obwinionego B. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Następnie, po rozpoznaniu odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratury Apelacyjnej w [...], Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, orzeczeniem wydanym w dniu 03 września 2013 roku, w sprawie o sygn. akt PG VII OSD [...], uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Orzeczeniem z dnia 21 maja 2014 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt PG VII SD [...] Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym uznał B. K. za winnego zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego, modyfikując okres czynu i przyjmując, że obwiniony popełnił go w okresie od dnia 6 lipca 2012 roku do dnia 6 sierpnia 2012 roku oraz od dnia 4 września 2012 roku do dnia 13 września 2012 roku i wymierzył mu karę dyscyplinarną nagany.

W dalszej kolejności, orzeczeniem z dnia 15 września 2014 roku, w sprawie o sygn. akt PG VII OSD [...], Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, po rozpoznaniu odwołań obwinionego B. K. i jego obrońców, uchylił zaskarżone orzeczenie w całości i w tym zakresie przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu I instancji.

W dniu 02 grudnia 2015 r., Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w sprawie o sygn. akt PG VII SD [...] wydał orzeczenie, którym uniewinnił obwinionego B. K. od popełnienia zarzucanego czynu.

Orzeczeniem wydanym 27 kwietnia 2016 roku, w sprawie o sygn. akt PG VII OSD [...] Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, po rozpoznaniu odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego

Prokuratora Generalnego dla [...] Okręgu Regionalnego, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Wyrokiem z dnia 01 grudnia 2016 roku (sygn. akt SDI 74/16), Sąd Najwyższy uchylił powyższe orzeczenie, uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego.

Następnie, orzeczeniem z dnia 11 maja 2017 roku, Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, w sprawie o sygn. akt PK I OSD [...] uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sadowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym.

Orzeczeniem z dnia 17 maja 2018 roku, Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym uniewinnił obwinionego B. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Od tego orzeczenia odwołanie wniósł Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] Okręgu Regionalnego, który zaskarżył je w całości na niekorzyść obwinionego, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na pominięciu w toku realizowanej przez Sąd I Instancji oceny dowodów:

- istotnych okoliczności wynikających z ustaleń śledztwa Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w P.;
- dowodu z zeznań świadka A. W.,

w następstwie czego błędnie uznano, że obwiniony nie popełnił zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego, podczas gdy prawidłowa i pełna ocena dowodów dostarcza podstaw do uznania obwinionego B. K. winnym zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie podzielić należy słuszne stanowisko wyrażone przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, który wskazał, że w dacie orzekania przez Sąd Dyscyplinarny w sprawie obwinionego B. K. obowiązywał przepis art. 137 § 1 ustawy prawo o prokuraturze w miejsce przepisu art. 66 § 1 ustawy o prokuraturze w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia zarzucanego czynu. Zapisy norm owych przepisów są jednobrzmiące, zatem na zasadzie art. 4 § 1 k.k. winien być stosowany w postępowaniu przepis nowy.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 137 § 1 ustawy o prokuraturze, pojęcie obrazy przepisów prawa stanowiącej podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratora zawiera dwa określenia – oczywista i rażąca. Zatem zachowanie prokuratora, będące podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej, musi realizować łącznie znamiona rażącej i oczywistej obrazy prawa.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego, interpretacja tych określeń, w odniesieniu do deliktów dyscyplinarnych prokuratorów, nie budzi wątpliwości. *„Wyłącznie może je stanowić równocześnie „rażące” i „oczywiste” naruszenie przez prokuratora przepisów prawa. Oba te warunki owej - podlegającej ocenie – „obrazy prawa”, muszą zatem zaistnieć kumulatywnie. Innymi słowy, dla uznania, iż prokurator dopuścił się tej postaci przewinienia dyscyplinarnego nie wystarczy, aby ta obraza prawa była tylko oczywista, bądź też by była tylko rażąca, skoro w przywołanym przepisie została określona dwoma tymi przymiotnikami, które to dopiero łącznie wyznaczają przedmiotowe znamiona tej postaci przewinienia dyscyplinarnego. Tak w judykatach Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego dotyczących wymaganych znamion deliktów dyscyplinarnych zarzucanych sędziom, jak i prokuratorom w toczących się przeciwko nim postępowaniach dyscyplinarnych, jak też i w literaturze przedmiotu, od lat konsekwentnie podkreśla się, że obraza przepisów prawa jest oczywista, gdy popełniony błąd jest łatwy do stwierdzenia i bez głębszej analizy można zastosować właściwy przepis, a samo to rozumienie przepisu prawa nie powinno budzić wątpliwości u przeciętnej osoby o kwalifikacjach prawniczych (...)”* (wyrok SN z 25.07.2013, SDI 19/13). Z kolei obraza przepisów prawa jest wtedy rażąca, jeżeli rodzi konsekwencje w postaci narażenia na szwank praw i interesów stron, albo wyrządzenia szkody będącej następstwem decyzji lub działania podjętego przez wykonującego swoje obowiązki służbowe.

Warto w tym miejscu wskazać na pogląd wyrażony przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w orzeczeniu z dnia 6 października 2009 roku, OSD 32/09 (niepublikowane) „(...) *nie może być mowy o oczywistym i rażącym naruszeniu przepisów prawa, o którym stanowi art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze, w sytuacji, gdy orzeczenie wydane przez prokuratora jako organ prowadzący postępowanie karne mieści się w granicach przyznanych mu uprawnień, a nie wchodzi w grę przejawy oczywistej bezprawności i rażącego zawinienia przy podejmowaniu przez niego decyzji. Prokurator jako organ prowadzący postępowanie karne ma na podstawie art. 7 k.p.k. prawo do swobodnej oceny dowodów. Zasada ta, adresowana przecież także do prokuratora, oznacza, że ocena przeprowadzonych dowodów dokonywana powinna być w granicach swobody, wyznaczonej przez dyrektywy zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ujęte w tym przepisie. Zasada swobodnej oceny dowodów nie oznacza dowolności. Przede wszystkim podlega ona kontroli odwoławczej, co w odniesieniu do oceny zasadności odmowy wszczęcia postępowania lub umorzenia śledztwa lub dochodzenia, realizuje się w ramach postępowania zażaleniowego. Nawet ewentualne stwierdzenie uchybień procesowych przy dokonywaniu oceny zgromadzonego materiału dowodowego, nie może być traktowane jako równoznaczne z oczywistym i rażącym naruszeniem prawa.*

Odmienne potraktowanie uprawnień prokuratora do swobodnej oceny dowodów mogłoby w poważny sposób zakłócić funkcjonowanie tego organu postępowania, któremu ustawa procesowa – k.p.k. - zapewnia pewne imperium nie tylko w zakresie podejmowania decyzji co do przebiegu dochodzenia lub śledztwa, ale także co do wydawania postanowień o zakończeniu postępowania przygotowawczego bez wnoszenia aktu oskarżenia do sądu, na składaniu wniosków o warunkowe umorzenie postępowania, a wreszcie na kierowaniu aktów oskarżenia jeżeli zgodnie z jego przekonaniem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy takie podstawy daje. Odebranie prokuratorowi uprawnień władczych, oznaczać mogłoby w praktyce paraliż decyzyjny sprowadzający się w nieskończenie długim i drobiazgowym wyjaśnianiu okoliczności luźno nawet związanych z przedmiotem postępowania, a to wszystko w obawie przed

wszczęciem w stosunku do niego postępowania dyscyplinarnego. Byłby to pogląd niebezpieczny dla wykonywania przez prokuratora w sposób samodzielny, niezależny i bezstronny powierzonych mu funkcji w ramach zajmowanego stanowiska służbowego. Jak wynika z przedstawionych rozważań, ocena co do oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, stanowiąca podstawę do przypisania prokuratorowi popełnienia przewinienia służbowego, musi być szczególnie wyważona w odniesieniu do tych decyzji procesowych, które podlegają kontroli sądowej lub instancyjnej i mogą być zaskarżone do prokuratora nadrzędnego lub do sądu. Ocena ta nie może bowiem prowadzić do ubezwłasnowolnienia prokuratora przy samodzielnym prowadzeniu dochodzeń lub śledztw i decyzjach o sposobie ich zakończenia. Ewentualna nieudolność prokuratora, brak po jego stronie umiejętności respektowania "zasad sztuki śledczej", jak to określił Sąd Najwyższy w jednym ze swoich orzeczeń, mogą być rozważane w aspekcie rozwoju jego kariery zawodowej i powodować np. pomijanie go przy awansach i nagrodach, nie stanowią natomiast same przez się przesłanek pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli jego zachowaniu nie można przypisać cech oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa lub uchybienia godności zawodu prokuratorskiego (...)".

Odnosząc się w tym miejscu do zarzutów stawianych przez skarżącego w treści odwołania, wskazać należy, że w ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym przeprowadził wszystkie dowody w sprawie wnioskowane przez Rzecznika Dyscyplinarnego na etapie wnioskowania o wszczęcie postępowania, jak również wszystkie pozostałe zawnioskowane w postępowaniu sądowym. Sąd przeprowadził również dowody wnioskowane przez obwinionego i jego obrońców.

W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Dyscyplinarny I instancji, w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 17 maja 2018 roku, dokonał swobodnej oceny całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Tymczasem środek odwoławczy ogranicza się do polemiki ze stanowiskiem Sądu Dyscyplinarnego I instancji i sprowadza do zaprezentowania przez skarżącego własnych preferencji dowodowych, jednakże bez wykazania deklarowanych w odwołaniu uchybień, które miałyby cechować ocenę istotnych okoliczności wynikających z ustaleń śledztwa

Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w P., czy ocenę dowodu z zeznań świadka A. W., przeprowadzoną przez Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji.

W tym miejscu wskazać należy, że Sąd Najwyższy zaaprobował w pełni dokonaną przez Sąd Dyscyplinarny I Instancji ocenę dowodów i ustalony na ich podstawie stan faktyczny. W pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, Sąd Dyscyplinarny poddał bowiem wszechstronnej analizie logicznej zgromadzone dowody. W sposób w pełni przekonujący, zgodnie ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego ustalił, na jakich przesłankach faktycznych oparł swoje przekonanie co do wiarygodności dowodów i z jakich względów nie dał wiary pozostałym dowodom zgromadzonym w sprawie. Wnioski ocenne zostały wyprowadzone z całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, z tego też względu nie doszło do obrazy art. 410 k.p.k. Nie naruszono również dyrektywy prawdy wynikającej z treści przepisu art. 2 § 2 k.p.k. oraz zasady obiektywizmu, o której mowa w art. 4 k.p.k. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, że sąd dyscyplinarny I instancji dokonał oceny materiału dowodowego z zachowaniem wymienionych kryteriów, nie wykraczając poza granice określone dyspozycją art. 7 k.p.k. Jeszcze raz podkreślić należy, że Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby sąd I instancji dopuścił się jakichkolwiek uchybień w toku procesu.

W ocenie Sądu Najwyższego wyczerpane zostały źródła dowodowe i przeprowadzone wszystkie możliwe do przeprowadzenia dowody w sprawie.

W oparciu o przeprowadzone dowody, Sąd Dyscyplinarny słusznie ustalił, że przebieg postępowania Prokuratury Rejonowej w P., w sprawie o sygn. akt Ds. [...], w szczególności, kto imiennie z prokuratorów tej prokuratury podejmował decyzje procesowe, wydawał polecenia, co do planowania i realizowania czynności, przyjmował relacje z ich wykonywania nie budziło wątpliwości. Ustalenia dowodowe w tym zakresie pozostają bezsporne. Na poszczególnych etapach postępowania dyscyplinarnego realizowanego w pierwszej instancji przez cztery kolejne składy orzekające ustalenia te różnią się jedynie szczegółami nie mającymi znaczenia dla oceny podejmowanych działań przez obwinionego B. K..

Przedmiotem oceny Sądu Dyscyplinarnego, mającej decydujące znaczenie dla wyrokowania, było ustalenie, czy zachowaniu obwinionego można przypisać cechy rażącej i oczywistej obrazy przepisów prawa.

Wobec zgromadzonego przez Sąd Dyscyplinarny I instancji materiału dowodowego, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uznał, że w istocie asesor M. G., w sprawie o sygn. akt Ds. [...] nie podejmował decyzji procesowych wymagających aprobaty, w konsekwencji nie mogło być mowy o jej błędnym stosowaniu przez obwinionego, prowadzącym do ewentualnej rażącej i oczywistej obrazy prawa – przepisu § 75 ust. 3 regulaminu. Należy też podzielić zapatrywanie Sądu Dyscyplinarnego, że decyzję o przydzieleniu sprawy o sygn. akt Ds. [...] do referatu asesora M. G. w dniu 4 lipca 2012 roku podjął Prokurator Rejonowy P. S.. Obwinionemu polecił jedynie formalne zadekretowanie tej sprawy M. G., określając kierunek śledztwa z art. 155 k.k. Wszelkie decyzje w tym śledztwie podejmował samodzielnie asesor M. G. i żadna z tych decyzji nie wymagała aprobaty przełożonego. Niemniej jednak z ustalonego przez sąd pierwszej instancji stanu faktycznego wynika, że w ramach nadzoru nad pracą tego asesora obwiniony B. K. odbywał z nim narady i udzielał mu wskazówek co do biegu postępowania. Podkreślić trzeba, że istotnie, przyjęto na początku postępowania wersję zdarzenia, które okazała się zupełnie nietrafiona. Skutkowało to brakiem działań o charakterze prewencyjnym i w konsekwencji pozostawieniem dzieci w rodzinie zastępczej, czego efektem była śmierć również małoletniej X. E.. Taki brak intuicji nie może być jednak utożsamiany z oczywistym i rażącym naruszeniem przepisów prawa, co zarzucono obwinionemu. Podkreślić trzeba, że od momentu wpłynięcia zawiadomienia o śmierci K. E., czynności śledztwa toczyły się w sposób przemyślany i bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie przeprowadzono oględziny zewnętrzne zwłok dziecka z udziałem biegłego sądowego - lekarza medycyny W. G., oględziny miejsca zgonu dziecka z udziałem technika kryminalistyki, wykonano dokumentację fotograficzną, przeprowadzono badanie stanu trzeźwości W. C. - ojca w rodzinie pieczy zastępczej oraz przesłuchano go w charakterze świadka, na okoliczności przebiegu zdarzenia. Postanowieniem z dnia 3 lipca 2012 r. asesor M. G. powołał biegłego lekarza sądowego patomorfologa z Zakładu Medycyny Sądowej [...] Uniwersytetu Medycznego w G. w celu ustalenia bezpośredniej przyczyny śmierci K. E.. Jednocześnie zlecił biegłemu pobranie krwi z materiału do dalszych ewentualnych badań histopatologicznych i na obecność alkoholu we krwi. Asesor M. G. sporządził pisemne wytyczne do Komendy

Powiatowej Policji w P., w których polecił pilne przesłuchanie w charakterze świadka A. C., załogi karetki pogotowia, która udzielała pomocy, sąsiadów małżeństwa C. oraz pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w P., a także przesłuchanie rodziców biologicznych małoletniego K. E., w szczególności na okoliczność ustanowienia rodziny pieczy zastępczej, przebiegu wykonywania obowiązków rodziny pieczy zastępczej oraz kontroli wykonywania tej pieczy przez małżeństwo C.. W wytycznych określił termin ich realizacji do dnia 27 lipca 2012 roku. W dniu 5 lipca 2012 roku asesor M. G. wziął udział w oględzinach zewnętrznych i sekcji zwłok, które zostały przeprowadzone przez biegłą A. W. w Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu [...] w G.. Zgodnie ze wstępną ustną opinią biegłej, zgon nastąpił na skutek krwotoku spowodowanego pęknięciem wątroby, do którego mogło dojść na skutek upadku ze schodów. Obrażenie zewnętrzne stwierdzone przez biegłą były tożsame z obrażeniami ujawnionymi podczas oględzin na miejscu zdarzenia i nie wzbudziły u niej wątpliwości. W dniu 5 lipca 2012 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w P. przesłuchali w charakterze świadka X. X. - Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w P.. Zabezpieczono też dokumentację dotyczącą rodziny pieczy zastępczej A. i W. C.. W momencie, gdy w dniu 5 lipca 2012 roku asesor M. G. został powiadomiony przez funkcjonariuszy Policji, że skontaktowała się z nimi anonimowo kobieta informując, że należy się drobiazgowo zająć przypadkiem śmierci 3-letniego dziecka, ponieważ dzieci w rodzinie C. są zaniedbywane i bite, asesor polecił Policji w P. ustalenie i przesłuchanie tej osoby. W dniu 5 lipca 2012 roku została przesłuchana osoba kontaktująca się wcześniej anonimowo z Policją. Zeznała, że jest znajomą B. K. - matki A. C., od której uzyskała wszystkie informacje, ponieważ sama nigdy w domu rodziny C. nie była i nie widziała dzieci, którymi się opiekują. Z relacji B. K. dowiedziała się również, że jest ona izolowana od dzieci w domu A. i W. C.. Dzieci są tam traktowane bardzo rygorystycznie, wręcz tresowane. Zeznała także, że od B. K. dowiedziała się o przemocy fizycznej stosowanej wobec jej wnuczki K. C.. W dniu 6 lipca 2012 roku została przesłuchana w charakterze świadka B. K. - matka A. C.. W swoich zeznaniach stwierdziła, że jest przez A. i W. C. izolowana od dzieci od maja 2012 roku i nie może ich odwiedzać. Widziała ślady przemocy fizycznej stosowanej wobec dzieci przez

córkę i zięcia, ale nie była świadkiem bicia dzieci. Podkreślić trzeba, że o wszystkich podejmowanych czynnościach asesor na bieżąco informował albo B. K. albo P. S., którzy akceptowali postępy w śledztwie. Jak podkreślił Sąd Dyscyplinarny, protokół z przesłuchania B. K. Naczelnik Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w P. przesłał do Prokuratury Rejonowej w P. wraz z wnioskiem o niezwłoczne zawiadomienie Sądu Rodzinnego w W. Wydział III Nieletnich o dotychczasowych ustaleniach i podjęcie czynności w kierunku przeniesienia rodzeństwa dzieci E. do innej rodziny pieczy zastępczej, nadto o rozważenie wystąpienia do Sądu Rejonowego w P. z wnioskiem o przesłuchanie w trybie art. 185a k.p.k. rodzeństwa E. oraz córki państwa C. – K. C.. Wniósł również o osobiste przesłuchanie przez prokuratora A. C. w związku z ujawnionymi okolicznościami w sprawie. Wniosek Naczelnika Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w P. został omówiony przez prokuratora B. K. z asesorem M. G.. Ustalono, że należy zweryfikować informację o stosowaniu przemocy wobec dzieci, bo dotychczasowe ustalenia nie dawały podstaw do odebrania dzieci z rodziny pieczy zastępczej. Dodatkowo B. K. polecił asesorowi G. osobiście przesłuchać w charakterze świadka A. C..

W dniu 6 lipca 2012 roku zostali przesłuchani D. S. i A. B., ratownicy medyczni udzielający pierwszej pomocy K. E.. Zeznali o przebiegu akcji ratowniczej, stwierdzili, że według słów opiekunów chłopiec miał spaść ze schodów, zwrócili uwagę na obrażenie dziecka na klatce piersiowej, które według słów jego matki powstały podczas próby reanimacji. Zwrócili także uwagę na obrażenia na plecach chłopca.

Z dalszych ustaleń Sądu Dyscyplinarnego wynikało, że w dniu 8 lipca 2012 roku przesłuchano świadka I. W. - sąsiadkę B. K., która przedstawiła w swych zeznaniach informacje zbieżne z relacją B. K.. Z jej zeznań wynikało, że wobec dzieci mogła być stosowana przemoc fizyczna oraz że A. i W. C. często krzyczeli na dzieci.

W dniu 9 lipca 2012 roku protokoły przesłuchań D. S., A. B. i I. W. zostały przekazane z jednostki Policji do Prokuratury Rejonowej w P.. B. K. polecił M. G. wysłać pisemny monit dotyczący wydania opinii dotyczącej przyczyn zgonu K. E. — do Zakładu Medycyny Sądowej. W dniu 10 lipca 2012 roku M. G. sporządził pismo

do Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej [...] Uniwersytetu [...], zwracając się o niezwłoczne przesłanie wstępnej opinii z oględzin zewnętrznych i otwarcia zwłok K. E., z podaniem w szczególności informacji, czy zewnętrzne i wewnętrzne obrażenia ciała ujawnione u K. E. mogły powstać w wyniku działania osób trzecich. Pismo to zostało wysłane faxem w dniu 11 lipca 2012 roku. Następnego dnia po otrzymaniu pisma, biegła A. W. skontaktowała się telefonicznie z M. G.. Między innymi pytała, z jakich przyczyn w piśmie prokuratury pojawiła się kwestia udziału osób trzecich. Asesor M. G. poinformował ją, że pojawiły się w śledztwie takie sygnały i są obecnie weryfikowane. Biegła odniosła się do tych informacji podnosząc, że w opinii pisemnej znajdzie się zapis, że śmierć nastąpiła w wyniku upadku ze schodów lub, w miarę ustaleń, w wyniku działania osób trzecich.

Jak ustalił Sąd Dyscyplinarny, w dniu 10 lipca 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka J. C., Kierownika Działu Pieczy Zastępczej PCPR w P.. Świadek zeznała między innymi na temat okoliczności ustanowienia A. i W. C. rodziną pieczy zastępczej dla rodzeństwa E.. Przedstawiła okoliczności dotyczące wychowania dzieci, które sama zaobserwowała. Zaprzeczyła, aby zauważyła, że dzieci są źle traktowane.

W dniu 13 lipca 2012 roku asesor M. G. przy udziale funkcjonariuszki Policji komisarz A. K., przesłuchał w charakterze świadków A. i W. C. - rodziców pieczy zastępczej dla K. E.. W swoich zeznaniach podtrzymali przedstawianą wersję wydarzeń – upadku K. ze schodów. W. C. stwierdził, że pomiędzy B. K. a nim i jego żoną jest konflikt, ale nie dotyczy on dzieci oraz zaprzeczył, by on lub żona stosowali wobec dzieci przemoc fizyczną.

W dniu 13 lipca 2012 roku M. G. przesłał akta główne sprawy do Komendy Powiatowej Policji w P. polecając kontynuowanie czynności w postępowaniu. Poleciał przesłuchać pracowników socjalnych J. C., M. G., H. M., najbliższych sąsiadów państwa C., lekarza oraz ratownika ze śmigłowca ratowniczego. Nadto osoby pomagające w opiece nad dziećmi – P. P. i E. S. oraz lekarza rodzinnego B. M.. Zwrócił się o dołączenie dokumentacji fotograficznej. Zakreślił termin wykonania zleconych czynności - do 30 lipca 2012 roku. W tym samym dniu do Prokuratury Rejonowej w P. wpłynął faxem protokół oględzin i otwarcia zwłok, z treści którego wynikało w szczególności, że K. E. zmarł śmiercią

gwałtowną, nagłą w następstwie masywnego krwotoku wewnętrznego do jamy otrzewnej z pourazowego pęknięcia wątroby. Charakter, rozległość i umiejscowienie uszkodzeń w obrębie jamy brzusznej wskazują, że do ich powstania doszło wskutek urazu mechanicznego godzącego z bardzo dużą siłą w brzuch w okolicę prawego łuku żebrowego. Tego typu uszkodzenia mogły powstać zarówno w warunkach i okolicznościach ustalonych w toku postępowania, a mianowicie upadku ze schodów, jak i urazu zadanego w tę okolicę pięścią bądź nogą. W celu jednoznacznego ustalenia warunków i okoliczności powstania uszkodzeń w obrębie brzucha konieczne jest zapoznanie się biegłej z aktami sprawy. Protokół został przesłany w oryginale do Prokuratury Rejonowej w P. w dniu 18 lipca 2012 roku. B. K. zapoznał się z protokołem oględzin i otwarcia zwłok. W jego ocenie opinia biegłej zawarta w protokole była niepełna i niejednoznaczna. Zachodziła konieczność uzyskania opinii uzupełniającej po zebraniu pełnego materiału dowodowego.

W czasie od 13 do 30 lipca 2012 roku w toku postępowania funkcjonariusze Policji realizowali czynności procesowe zlecone przez asesora M. G. w wytycznych z dnia 13 lipca 2012 roku. Mianowicie w dniu 13 lipca 2012 roku przesłuchano E. S. - kuzynkę W. C., pomagającą w opiece nad dziećmi, a w dniu 17 lipca 2012 roku przesłuchano H. E. - biologiczną babcię rodzeństwa E.. Zeznały, że nie miały informacji o przemocy stosowanej wobec dzieci w rodzinie C.. W dniu 18 lipca 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka J. D. - siostrę A. C., która w swoich zeznaniach stwierdziła między innymi, że od swojej mamy B. K. dowiedziała się o tym, że A. i W. C. krzyczą na dzieci, że jedno z nich miało siniaka pod okiem. Dodała, że ani ona, ani jej mama nie były świadkiem stosowania przemocy wobec dzieci przez A. i W. C.. Uzyskane informacje przekazała pracownicy PCPR w P. J. C.. W dniu 18 lipca 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka P. P., znajomą A. C., która od 1 czerwca 2012 została zatrudniona przez PCPR w P. jako pomoc do opieki nad dziećmi, dla których rodziną zastępczą zostali A. i W. C.. Zeznała ona, że nigdy nie widziała, żeby stosowali oni przemoc lub bili dzieci. Stwierdziła natomiast, że K. E. często się przewracał, miał siniaki i guzy. Dodała, że A. C. była nawet w tej sprawie u lekarza, żeby sprawdzić, czy K. nie ma problemu z błędnikiem.

W dniu 18 lipca 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka D. L. - siostrę W. C.. Zeznała ona między innymi, że słyszała od swojej mamy o surowych metodach wychowania stosowanych przez brata i bratową. Słyszała, że krzyczą na swoją córkę, że robią jej awantury, że stosują zdecydowanie zbyt surowe metody wychowawcze. Nie wskazała w swoich zeznaniach, że była świadkiem bicia dzieci przez A. lub W. C..

W dniach 19 lipca 2012 roku przesłuchano P. W., lekarza Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, który przedstawił szczegóły akcji reanimacyjnej oraz relacji przedstawionej mu przez ojca dziecka na temat zdarzenia. W dniu 24 lipca 2012 roku przesłuchano Ł. R. - ratownika medycznego z Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, który złożył zeznania na okoliczność przeprowadzonej akcji reanimacyjnej oraz rozmów z W. C. na temat zdarzenia.

W dniu 24 lipca 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka M. G., pracownika PCPR w P..

W dniu 26 lipca uzyskano kopię dokumentacji medycznej dotyczącej udzielania pomocy medycznej K. E. w dniu 3 lipca 2012 roku.

W dniu 27 lipca 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka B. M., lekarza pediatrę, która leczyła K. E.. Zeznała ona między innymi, że ostatni raz badała dziecko w związku z wizytą lekarską w marcu 2012 roku. Nie zauważyła wówczas żadnych śladów, które mogłyby świadczyć o stosowaniu przemocy względem dziecka. W dniach 2-3 sierpnia 2012 roku, przesłuchano w charakterze świadków A. K., B. K. i K. B. - sąsiadki A. i W. C., które zeznały, że nigdy nie widziały i nie słyszały, by wymienieni stosowali wobec dzieci przemoc.

W dniu 6 sierpnia 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka H. M. z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w P. na okoliczność wywiadu przeprowadzanego w rodzinie C. w 2011 roku, wyniku którego nie ujawniono przemocy w rodzinie.

W czasie od 7 sierpnia 2012 roku do 3 września 2012 roku, obwiniony B. K. przebywał na urlopie wypoczynkowym. Kierowanie jednostką realizował i zastępował w zakresie kompetencji Zastępcy Prokuratora Rejonowego w P. - Prokurator Rejonowy P. S..

W dniu poprzedzającym rozpoczęcie urlopu obwinionego, to jest 6 sierpnia 2012 roku, pierwszym dniu pracy po zakończeniu urlopu przez P. S., B. K. i M. G. zreferowali zwierzchnikowi - przebieg czynności i ustalenia w śledztwie Ds [...].

Prokurator Rejonowy P. S. zaakceptował zarówno działania wykonane, jak i zaplanowane.

W dniu 7 sierpnia 2012 roku akta śledztwa Ds [...] zostały przekazane z Komendy Powiatowej Policji w P. do Prokuratury Rejonowej w P., po wykonaniu czynności zleconych przez asesora M. G..

W dniu 8 sierpnia 2012 roku asesor M. G. przesłał akta główne do Komendy Powiatowej Policji w P., polecając kontynuowanie postępowania, a w szczególności polecił przesłuchać kolejnych świadków, G. W. dyspozytorkę z Centrum Ratownictwa Medycznego w P. oraz ojca i babcię K. E., uzyskać odpis wyroku ograniczającego władzę rodzicielską i dołączyć dokumentację fotograficzną. Zakreślił termin wykonania czynności do dnia 31 sierpnia 2012 roku.

W okresie od dnia 13 sierpnia 2012 roku do dnia 30 sierpnia 2012 roku asesor M. G. przebywał na urlopie wypoczynkowym. W tym czasie zastępował go asesor M. R., który nie zlecił żadnych dodatkowych czynności procesowych do wykonania w tym śledztwie. Nie wykonał również żadnych czynności osobiście.

W dniach 14 do 16 sierpnia 2012 roku przesłuchano w charakterze świadka G. W. - dyspozytorkę z Centrum Ratownictwa Medycznego w P.. Ponownie przesłuchano D. E., między innymi na okoliczność odwiedzania swoich wnuków, podczas ich pobytu w rodzinie zastępczej.

W dniu 30 sierpnia 2012 roku Komenda Rejonowa w P. przekazała do Prokuratury Rejonowej w P. dokumentację fotograficzną celem dołączenia do akt.

M. G. po powrocie z urlopu przedstawił B. K. wyniki dotychczas wykonanych czynności procesowych oraz przedstawił zamiar zasięgnięcia uzupełniającej opinii biegłej Zakładu Medycyny Sądowej A. W., celem wydania precyzyjnej opinii co do mechanizmu powstania obrażeń ciała K. E..

W dniu 12 września 2012 roku ujawniono zgon X. E., siostry K. E., również przebywającej w rodzinie pieczy zastępczej u A. i W. C..

W dniu 13 września 2012 roku do Sądu Rejonowego w W. Wydział Rodzinny i Nieletnich skierowano wnioski w oparciu o art. 23 k.p.k.

Dalsze czynności procesowe prowadzone w postępowaniu przygotowawczym w związku ze śmiercią K. E. oraz X. E., nie objęte już zarzutem dyscyplinarnym doprowadziły do ujawnienia okoliczności i przyczyn śmierci małoletnich oraz skierowania aktu oskarżenia przeciwko A. i W. C..

Zestawienie podejmowanych czynności świadczy o aktywnej pracy asesora G. prowadzonej pod nadzorem zarówno Prokuratora Rejonowego P. S., jak i obwinionego B. K.. Fakt, że czynności te były nienależycie ukierunkowane, a więc że niewłaściwie ustalono ramy przedmiotowe i podmiotowe śledztwa, nie może być utożsamiany z naruszeniem przepisów. Co więcej oskarżycielowi zdaje się umykać z pola widzenia, że od dnia 7 sierpnia do 3 września 2012 roku, obwiniony B. K. przebywał na urlopie wypoczynkowym, a w tym czasie jego obowiązki przejął prokurator P. S.. W ocenie Sądu obwiniony wykonywał swoje zadania wynikające z zarządzenia nr [...] w sprawie podziału zadań oraz czynności prokuratorów, asesorów i pracowników Prokuratury Rejonowej w P.. W ocenie Sądu sposób sprawowania wewnętrznego nadzoru służbowego oraz realizacja uprawnień wynikających z kierowania Prokuraturą Rejonową w P. przez B. K., w czasie nieobecności jego przełożonego Prokuratora Rejonowego w P., był zgodny z dyspozycją norm § 74 ust. 1 i 2 oraz § 75 ust. 1 regulaminu.

Nie może też obciążać obwinionego zbyt późne wystąpienie z wnioskiem o przesłuchanie dzieci przed sądem w trybie art. 185a k.p.k. W ocenie Sądu – wobec przyjęcia jako najbardziej prawdopodobnej wersji o wypadku, ewentualnie nieumyślnym spowodowaniu śmierci K. E. – zasadne było uprzednie zgromadzenie całości materiału dowodowego i przesłuchanie dzieci dopiero w takim stadium postępowania przygotowawczego, by było to jedyne ich przesłuchanie i by nie było potrzeby ich ponownego słuchania, co może spowodować wtórną wiktymizację pokrzywdzonych.

Sąd Najwyższy podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonane przez sąd pierwszej instancji. Wbrew twierdzeniom skarżącego, prawidłowa i pełna ocena dowodów nie dostarcza podstaw do uznania obwinionego B. K. winnym zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego. Tym samym jako nietrafne uznać

należało zarzuty podniesione w odwołaniu i utrzymać w mocy zaskarżone orzeczenie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, zaś o kosztach postępowania dyscyplinarnego orzeczono w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 166 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 roku , poz. 177 ze zm.).